Kazakistan Cumhuriyeti, Almatı Şehri, Kazak Spor ve Turizm Akademisi, 6D010800 – "Beden Eğitimi ve Spor" bilim dalında Felsefe Doktoru (PhD) derecesini almak için hazırlanan Erdanova Gulshyryn Serikbaykyzy'nın "Beden Kültürü Öğretmen Adayının İmaj Yeterliliğini Oluşturma" başlıklı çalışmasına ilişkin yurtdışı tez danışmanının

RAPORU

1.Araştırmanın Önemi. Bilindiği üzere, beden kültürü sağlıklı insanın gelişmesindeki ana faktörlerden biridir. Fiziksel hareketler insanın sağlığı için faydalı olmakla birlikte, gençlerin karakterindeki sapmayı önlemenin de etkili yöntemidir. Çünkü sonuç odaklı fiziksel güç ergenler ve gençlerin motive edilmesinde önemli bir yere sahiptir.

Ancak, insan için beden kültürü değerinin anlaşılmasına ve kabul edilmesine rağmen, genel eğitim okullarının ve özel ortaöğretim kurumlarının öğretim sürecinde onun terbiyeyle ilgili imkanlarından istifade edilmemektedir. Çoğunlukla, bu doğrudan beden kültürü ve spor uzmanının kişiliğiyle ilgilidir, bir yandan mesleki yeterliliği ve eğitimi, diğer yandan öğretmenin toplumdaki imajı, beden eğitimi dersi ve eğitimcisi ile ilgili önyargılarla ilgilidir.

Ne yazık ki günümüz toplumunda bir beden kültürü ve spor uzmanının meslek olarak sosyal statüsü düşük düzeydedir ve bu genel olarak öğrencilerin ve velilerin bu derse karşı tutumundan da görülmektedir.

Çoğu durumlarda gençlerin beden kültürünün verimliliği yalnızca öğretmenin becerisine değil, aynı zamanda onların bu kadar zor ve karmaşık bir görevi yerine getirebileceğine olan inancına da bağlıdır. Bu güven, daha doğrusu insanların özgüveni, kamuoyunun mesleğe ve çalışanlarına ilişkin bakış açısıyla, yani oluşturulan imaj ile sağlanır.

Tüm bunları dikkate alarak, Erdanova Gulshyryn Serikbaykyzy'nın tez çalışması konusu olan beden kültürü öğretmen adayının imaj yeterliliğini oluşturma meselesinin eğitim ve öğretim alanındaki önemli ve hızlı bir çözüm üretmeyi gerektiren araştırma konusu olduğunu söyleyebiliriz.

2.Tez Çalışmasının Yapısına Kısa Bir Bakış ve Onun Özellikleri.

Tez çalışması giriş, üç bölüm, sonuç, kaynakça ve eklerden oluşmaktadır. Araştırmanın tüm yapıları mantıken birbirine bağlıdır ve bilimsel araştırma taleplerine uygun olarak hazırlanmış, tez çalışmasının konusu muhtevasına uygundur ve tezin kaynakçası meselenin incelenmesi için yeterli düzeydedir.

Tez çalışmasının özellikleri olarak; doktora öğrencisinin, araştırmadaki anahtar kavramların tanımını ortaya koymak için tezin teorik bölümünde *içerik analizi* yöntemini yerinde kullanabilmesini ve ayrıca söz konusu sorunu çeşitli bilim dallarındaki (pedagoji, psikoloji, sosyal psikoloji, ekonomi, beden kültürü ve spor, siyaset bilimi, sosyoloji, okul öncesi eğitim gibi) bilimsel araştırmalara kapsamlı ve sistematik bir analiz yaparak kendi görüşünü ortaya koyuşunu ve beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğini oluşturması için model

geliştirmesini söyleyebiliriz. Bu, tez öğrencisinin teorik düzeyde iyi hazırlandığının kanıtıdır.

Araştırmadaki uygulama kısmının özelliği ise araştırmacının beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğini oluşturmayı amaçlayan kapsamlı bir program geliştirerek onu uygulamasıdır. Tezin uygulama kısmının değeri olarak, araştırmacının beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğini oluşturmaya yönelik kapsamlı programına teorik, psikolojik, metodolojik ve dijital blokları dahil ettiğini ve öğretim sürecine çeşitli yenilikçi yöntemler getirdiğini söyleyebiliriz.

3. Tez Çalışmasının Kazakistan Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakanlığı'nın Taleplerine Uygun Olarak Elde Edilen Bilimsel Sonuçları ile Bulguları

Bilimsel araştırma çalışmasında, doktora öğrencisi teoride ve uygulamada şunun gibi önemli sonuçları elde etmiştir:

1. Yerli ve yabancı bilimsel araştırmaların kapsamlı ve sistematik analizini yapmış ve beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğini oluşturma sorununun araştırılma düzeyini ortaya koymuştur.
2. İçerik analizi yöntemi geniş bir şekilde kullanılarak araştırmanın ana kavramları olan "imaj", "beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliği" kavramlarının anlam ve içeriğine açıklık getirmiştir.
3. Modelleme yöntemini kullanarak, doktora öğrencisi beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğinin oluşumu için bir model geliştirmiş ve onun bileşenlerini, göstergelerini ve seviyelerini belirlemiştir.
4. Kapsamlılık ilkesine dayalı olarak, doktora öğrencisi beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğini oluşturmak için kapsamlı bir program geliştirmiş ve etkinliğini deneylerle test etmiştir.

4. Elde Edilen Sonuçların Esasları ve Özgünlüğü.

Çalışma sırasında elde edilen sonuçların geçerliliği ve özgünlüğü, uygun metodolojik yöntemlerin seçimi, pedagojik ve psikolojik yöntemlerin kapsamlı kullanımı ile sağlanmaktadır.

Elde edilen her sonuç bir yenilik düzeyi ile temayüz edilmektedir:

Birinci sonuç - kısmen yenidir, çünkü araştırmacı bugüne kadar bilimde mevcut olan araştırmalara dayanarak beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğini oluşturma sorununun araştırılma düzeyini ortaya koymuştur.

İkinci sonuç - yenidir, çünkü ilk defa kendi tutumundan hareketle "beden öğretmeni adayının imaj yeterliliği" kavramının anlam ve içeriği netleştirilmiştir.

, çünkü doktora öğrencisi ilk defa beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğinin oluşumu için bir model geliştirmiş ve bileşenlerini, göstergelerini ve miştir.

araştırmacı ilk defa beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğini oluşturmak psamlı bir program geliştirmiş ve etkinliğini deneysel olarak test etmiştir.

5. Elde Edilen Sonuçlardaki Araştırmacısının Katkısı.

Araştırma esnasında elde edilen bilimsel sonuçları doktora öğrencisi özgün bir şekilde ortaya koymuştur. Tez çalışması, intihal programından geçirilmiş, uygulamalı deneysel çalışmaların gerçekleştirildiği doğrulanmıştır.

Araştırma sonuçlarının Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı Eğitim ve Bilim Kontrol Komitesi tarafından önerilen bilimsel yayınlarda, Scopus uluslararası veri tabanında yer alan yabancı yayınlarda, uluslararası bilimsel ve uygulamalı konferansların bildiri kitaplarında yayınlanması, doktora öğrencisinin yüksek düzeyde kişisel, mesleki ve araştırma potansiyeline sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

6. Araştırmanın Bilimsel ve Kuramsal Önemi

Felsefe doktoru derecesi almak için hazırlanan tez çalışması Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı'nın taleplerine uygundur:

1. Beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliğini oluşturma sorununun araştırılma düzeyi belirlenmiştir.
2. Araştırmanın temel kavramları olan "imaj", "beden kültürü öğretmeni adayının imaj yeterliliği" kavramlarının anlam ve içeriği netleştirilmiştir.
3. Beden kültürü öğretmeninin imaj yeterliliğini oluşturma modeli geliştirilmiş, bileşenleri, göstergeleri ve seviyeleri belirlenmiştir.

7. Uygulamalı Önemi.

Araştırma çalışmasının pratik önemi, teorik, psikolojik ve dijital bölümlerden oluşan "**Öğretmen Adayının İmaj Atolyesi**" adlı kapsamlı programın geliştirilmesindedir:

- "**Modern Beden Kültürü Öğretmeninin İmajı**" seçmeli dersi hazırlanmış ve uygulamaya konmuştur;
- motivasyonel ve psikolojik seminerlerden ibaret bir seminer salonu oluşturulmuştur;
- **Öğretmenin Sanal Laboratuvarı** çevrimiçi faaliyetleri, **"İmaj - Başarıya -Götüren Yol"**, **"Kendini Tanıtabilmek - Başarı Stratejisi"** vebinarları düzenlenmiştir.
- **"Beden Eğitimi Öğretmen Adayının İmaj Yeterliliğinin Temelleri"** adlı metodolojik materyal geliştirilmiştir.

8. Elde Edilen Sonuçların Bütünlüğünün Değerlendirilmesi

Erdanova Gulshyryn Serikbaykızı'nın "Beden Kültürü Öğretmeni Adayının İmaj Yeterliliğini Oluşturma" adlı tez çalışması, bütünlüğü korunmuş ve tamamlanmış bir bilimsel çalışmadır.

Araştırma sırasında tespit edilen bulgular ve Sonuç mantıksal olarak sabitleştirilmiş ve tezde belirtilen amaç ve hedefleri yerine getirmiştir.

9. Tez Çalışmasının 6D010800 – "Beden Eğitimi ve Spor" bilim dalında Felsefe Doktoru (PhD) derecesini almak için istenilen Kazakistan Cumhuriyeti Bilim ve Eğitim Bakanlığı'nın taleplerine uygunluğu.

6D010800 - "Beden Eğitimi ve Spor" alanında felsefe doktoru (PhD) derecesi alma için hazırlanan Erdanova Gulshyryn Serikbaykyzy'nın "Beden Kültürü Öğretmeni Adayının İmaj Yeterliliğini Oluşturma" konulu tez çalışması, felsefe doktoru derecesini almak için Kazakistan Cumhuriyeti Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından belirlenen şartlara uygundur.

Doktora tezi örgün bir şekilde yazılmış, bilimsel, teorik ve pratik sonuçları olan tamamlanmış bir çalışmadır.

Doktora öğrencisi Erdanova Gulshyryn Serikbaykızı'nın "Beden Kültürü Öğretmeni Adayının İmaj Yeterliliğini Oluşturma" konulu tezini, 6D010800 - "Fiziksel Eğitim" bilim dalında Felsefe Doktoru (PhD) derecesini alması için doktora tez jürisi karşısında savunmasını öneriyorum.

Yurtdışı Tez Danışmanı:
rof. Dr. 08.02.2024y. **Erdal ZORBA**

Пікір

Шетелдік ғылыми жетекшінің, Ерданова Гулширин Серикбайкызының “Болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыру” тақырыбына дайындалған диссертациясы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін 6D010800 - "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша Қазақстан Республикасы Алматы қаласындағы Қазақ спорт және туризм академиясына ұсынылған пікірі.

1. **Зерттеудің өзектілігі.**

Белгілі болғандай, дене мәдениеті дені сау адамды дамытудағы негізгі факторлардың бірі болып табылады. Дене белсенділігі адамның денсаулығына пайдасы ғана емес, сонымен қатар жастар арасында девианттық мінез-құлықтың алдын алудың тиімді әдісі болып табылады. Себебі нәтижеге бағытталған физикалық күш жасөспірімдер мен жастарды ынталандыруда маңызды рөл атқарады.

Алайда, дене мәдениетінің адамның өміріндегі құндылығын түсінуге және мойындауға қарамастан, оның тәрбиелік мүмкіндіктері жалпы білім беретін және жеке меншік орта мектептердің оқу процесінде пайдаланылмайды. Негізінен бұл дене мәдениеті және спорт маманының жеке басына, оның кәсіби құзыреттілігі мен даярлығына байланысты. Сондай-ақ, мұғалімнің қоғамдағы имиджіне, педагогтар мен дене мәдениеті сабақтарына қатысты пікірлерге байланысты.

Өкінішке орай, қазіргі қоғамда дене мәдениеті және спорт маманының кәсібі төмен әлеуметтік мәртебеге ие және бұл негізінен оқушылар мен олардың ата-аналарының осы пәнге деген көзқарасынан көрінеді.

Көптеген жағдайларда жастардың дене мәдениетімен айналысу тиімділігі педагогтың дағдылары мен шеберлігіне ғана емес, сонымен қатар олардың осындай күрделі және қиын тапсырманы орындай алатындарына деген сеніміне де байланысты. Бұл сенімділік, дәлірек айтқанда, адамдардың өзін-өзі сенімділігі қоғамның осы мамандыққа және осы мамандық өкілдеріне деген көзқарасымен, яғни қалыптасқан имиджбен қамтамасыз етіледі. Жоғарыда айтылғандардың барлығын ескере отырып, Ерданова Гулширин Серикбайкызының диссертациясы арнаған болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыру мәселесі білім беру және тәрбие саласындағы зерттеуге арналған маңызды тақырып екендігін және оны шешуді қажет ететіндігін айтуға болады.

2. **Диссертация жұмысының құрылымы мен ерекшеліктеріне қысқаша шолу**
   Диссертация жұмысы кіріспеден, үш бөлімнен, қорытындыдан, әдебиеттер тізімінен және қосымшалардан тұрады.

Зерттеу құрылымының барлығы бір-бірімен логикалық түрде байланысты және ғылыми зерттеу талаптарына сәйкес құрастырылған, диссертация тақырыбы оның мазмұнына сәйкес келеді, диссертацияға арналған библиография мәселесін зерттеуге жеткілікті деңгейде. Диссертация жұмысының ерекшеліктері ретінде докторанттың зерттеудің теориялық бөлімінде негізгі ұғымдарды анықтау мақсатында контент-талдау әдісін дұрыс пайдалана білуін, қарастырылып отырған мәселе бойынша әртүрлі салалардағы ғылыми зерттеулерге (педагогика, психология, әлеуметтік психология,

экономика, дене мәдениеті және спорт, саясаттану, әлеуметтану, мектепке дейінгі білім беру) кешенді және жүйелі талдау жүргізу арқылы өз пікірін білдіруін, сонымен қатар болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыру моделін әзірлеуді атап өтуге болады. Бұл ізденушінің жақсы теориялық дайындығының көрсеткіші болып табылады. Зерттеудің практикалық бөлімінің ерекшелігі зерттеушінің болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыруға бағытталған кешенді бағдарламаны әзірлеп, енгізгендігі болып табылады. Практикалық бөлімнің құндылығы ретінде зерттеуші болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастырудың кешенді бағдарламасына теориялық, психологиялық, әдіснамалық және цифрлық блоктарды енгізіп, оқу процесіне түрлі инновациялық әдістерді енгізгенін атап өтуге болады.

3. **Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің талаптарына сәйкес диссертациялық жұмыстың ғылыми нәтижелері мен қорытындылары Докторанттың ғылыми-зерттеу жұмысында теориялық және практикалық тұрғыдан маңызды нәтижелер алынды:**

1. Отандық және шетелдік ғылыми зерттеулерге кешенді және жүйелі талдау жүргізіліп, болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыру мәселесінің зерттелу деңгейі анықталды.
2. Контент-талдау әдісін кеңінен қолдану арқылы "имидж", "болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігі" сияқты зерттеудің негізгі ұғымдарының мағынасы мен мазмұны нақтыланды.
3. Модельдеу әдісін қолдану арқылы ізденуші болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыру моделін әзірлеп, оның компоненттерін, көрсеткіштері мен деңгейлерін анықтады.
4. Кешенділік принципі негізінде ізденуші болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыруға арналған кешенді бағдарлама әзірледі, оның тиімділігі эксперименттер арқылы тексерілді.

4. **Алынған нәтижелердің негізділігі мен түпнұсқалығы**

Алынған нәтижелердің негізділігі мен түпнұсқалығы зерттеуде сәйкес әдіснамалық тәсілдерді таңдау, педагогикалық және психологиялық әдістерді кешенді пайдалану арқылы қамтамасыз етіледі. Әрбір алынған нәтиже жаңашылдық деңгейімен ерекшеленеді.

Бірінші нәтиже - ішінара жаңа, өйткені ізденуші бүгінгі күнге дейінгі ғылымдағы зерттеулер негізінде болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыру мәселесінің зерттелу деңгейін анықтады.

Екінші нәтиже - жаңа, себебі болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігі ұғымының мағынасы мен мазмұны алғаш рет өзінің көзқарасына сәйкес нақтыланды.

Үшінші нәтиже - жаңа, себебі ізденуші алғаш рет болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыру моделін әзірлеп, оның компоненттерін, көрсеткіштері мен деңгейлерін анықтады.

Төртінші нәтиже - жаңа, себебі ізденуші алғаш рет болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыруға арналған кешенді бағдарлама әзірлеп, оның тиімділігін эксперименттік жолмен тексерді.

5. Зерттеушінің алынған нәтижелерге қосқан үлесі

Докторант зерттеу барысында алынған ғылыми нәтижелерді түпнұсқалық түрде ұсынды. Диссертациялық жұмыс плагиатқа тексеруден өтіп, практикалық эксперименттік зерттеулердің жүргізілгені расталды.

Зерттеу нәтижелерінің Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Білім және ғылым саласындағы бақылау комитеті ұсынған ғылыми басылымдарда, Scopus халықаралық дерекқорына енгізілген шетелдік басылымдарда, халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциялардың материалдарында жариялануы ізденушінің жеке, кәсіби және ғылыми әлеуетінің жоғары деңгейін көрсетеді.

6. Ғылыми-теориялық маңыздылығы

Философия докторы ғылыми дәрежесін алу үшін дайындалған диссертация Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің талаптарына сәйкес келеді:

1. Болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыру мәселесінің зерттелу деңгейі анықталды.
2. Зерттеудің негізгі ұғымдары болып табылатын "имидж", "болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігі" ұғымдарының мағынасы мен мазмұны нақтыланды.
3. Болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігін қалыптастыру моделі әзірленіп, оның компоненттері, көрсеткіштері мен деңгейлері анықталды.

7. Практикалық маңыздылығы

Зерттеу жұмысының практикалық маңыздылығы "Болашақ педагогтың имидж шеберханасы" атты кешенді бағдарламаның теориялық, психологиялық және цифрлық бөлімдерден тұратындығында:

- "Қазіргі заманғы дене мәдениеті педагогының имиджі" атты таңдамалы сабақ әзірленіп, енгізілді;

- Мотивациялық және психологиялық семинарлардан тұратын семинар залы құрылды;

- Виртуалды педагогикалық зертханада онлайн-практикалар өткізіліп, "Имидж - табысқа апарар жол", "Өзін-өзі алға жылжыту - табыс стратегиясы" вебинарлары өткізілді;

- "Болашақ дене мәдениеті педагогының имидждік құзыреттілігінің негіздері" әдістемелік материалы әзірленді.

8. Алынған нәтижелердің тұтастығын бағалау

Ерданова Гулширин Серикбайкызының "Болашақ дене мәдениеті педагогының имиджік құзыреттілігін қалыптастыру" тақырыбындағы диссертациясы аяқталған және толыққанды ғылыми зерттеу болып табылады.

Зерттеу барысында алынған қорытындылар мен Қорытынды логикалық тұрғыда негізделген және диссертацияда қойылған мақсаттар мен міндеттерге сәйкес келеді.

9.Философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін 6D010800 - "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша диссертациялық жұмыстың Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің талаптарына сәйкестігі

Ерданова Гулширин Серикбайкызының "Болашақ дене мәдениеті педагогының имиджік құзыреттілігін қалыптастыру" тақырыбындағы философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін 6D010800 - "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша дайындалған диссертациялық жұмысы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі белгілеген талаптарға сәйкес келеді.

Докторлық диссертация ғылыми-теориялық және практикалық нәтижелерді қамтитын түпнұсқалық және аяқталған ғылыми жұмыс болып табылады.

Докторант Ерданова Гулширин Серикбайкызына 6D010800 - "Дене шынықтыру және спорт" мамандығы бойынша философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін алу үшін "Болашақ дене мәдениеті педагогының имиджік құзыреттілігін қалыптастыру" тақырыбындағы диссертациясын докторлық диссертациялық кеңесте қорғауды ұсынамын.

Шетелдік ғылыми жетекші

профессор, ғылым докторы Ердал ЗОРБА

/қол қойылған/

Мөр: Газа университеті, спорт ғылымдары факультеті

Қазақстан Республикасы, Алматы қаласы.
Жиырма тоғызыншы мамыр екі мың жиырма төртінші жыл.
Құжатты орыс тілінен қазақ тіліне аударған аудармашы
ОМАР ӘМИНА МҰХИТҚЫЗЫ, ИИН 920930401726.

Омар Әмина Мұхитқызы

Мен, Егембердиева Сандугаш Каримбаевна, Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің Заң көмегін ұйымдастыру және халыққа заң қызметін көрсету комитетінің 2006 жылғы 26 желтоқсанда берген № 0000704 мемлекеттік лицензиясы негізінде әрекет етуші Алматы қаласының нотариусы, аудырмашы ОМАР ӘМИНА МҰХИТҚЫЗЫ қолының түпнұсқалығын куәландырамын. Аудармашының жеке басы анықталды, әрекет қабілеттілігі мен өкілеттігі тексерілді.

Тізілім № 2219
Тарифке сәйкес өндірілді.
Нотариус

18.02.2024

Бaумен тігіліп нөмірленді ... парақта мөрмен бекітілді
Пронумеровано, прошнуровано на ... листах, скреплено печатью
Нотариус:

ES0703516240529174543S95833B
Нотариаттық іс-әрекеттің бірегей нөмірі / Уникальный номер нотариального действия